

BETÆNKNING**Afgivet af Anlægsudvalget****vedrørende****Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte en projektering til en ny havn i Ittoqqortoormiit, senest til EM 2026**

Fremsat af medlem af Inatsisartut Mette Arqe-Hammeken, Naleraq

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraatit, formand

Medlem af Inatsisartut Gerth Mikaelson, Naleraq, næstformand

Medlem af Inatsisartut Hans-Erik Enoksen, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Nivi H. Efraimson, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Bentiarq Ottosen, Atassut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 23. april under FM2026 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslaget har til formål at pålægge Naalakkersuisut at fremsætte en projektering til etablering af en ny havn i Ittoqqortoormiit senest til EM 2026.

Baggrunden for forslaget er et identificeret behov for forbedret infrastruktur i Østgrønland, hvor manglende havnefaciliteter i dag begrænser mulighederne for transport, erhvervsudvikling og forsyning. Forslagsstiller fremhæver, at etablering af en havn er en grundlæggende forudsætning for udvikling af lokalsamfundet og for at sikre lige muligheder på tværs af landet.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Der var under førstebehandlingen ikke fuld enighed om tilgangen til realisering af en ny havn i Ittoqqortoormiit.

Naalakkersuisut lagde vægt på, at der først bør tilvejebringes et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag gennem en brugerundersøgelse og behovsanalyse, før der tages stilling til projektering og etablering.

Naalakkersuisut tilkendegav hermed støtte til intentionen bag forslaget, men fremhævede behovet for et bedre beslutningsgrundlag. Naalakkersuisut fremsatte på denne baggrund følgende ændringsforslag:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte en kombineret brugerundersøgelse og behovsanalyse til en ny havn i Ittoqqortoormiit, senest til EM 2026.”

Forslagsstiller samt Naleraq fremhævede derimod, at behovet for en havn er tilstrækkeligt belyst, og at der bør handles uden yderligere forsinkelser. Det blev i den forbindelse anført, at etableringen af den planlagte lufthavn i Ittoqqortoormiit bør udnyttes, således at havneprojektet gennemføres parallelt med øvrige infrastrukturelle investeringer.

Denne tilgang blev ligeledes støttet af Siumut, som fremhævede behovet for at fremskynde udviklingen af havneinfrastrukturen og sikre fremdrift i konkrete anlægsprojekter.

Atassut fremhævede herudover, at etablering af en havn i Ittoqqortoormiit bør ses i en bredere sammenhæng, hvor også beredskabsmæssige og sikkerhedspolitiske hensyn indgår. Det blev understreget, at havnen i fremtiden ikke alene bør tjene erhvervsmæssige formål, men også have en funktion i relation til beredskab og Grønlands strategiske position i Arktis.

Der blev derpå fremsat følgende ændringsforslag fra Atassut:

”Ændringsforslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at fremlægge en plan på UKA2028, der sikrer etableringen af en ny havn i Ittoqqortoormiit og fastlægger dens rolle i forhold til fremtidig beredskabsmæssig infrastruktur.”

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslaget angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering således, at projekteringsomkostningerne forventes at ligge i størrelsesordenen 2–3 mio. kr.

Udvalget bemærker, at der ikke er angivet direkte økonomiske konsekvenser for det private erhvervsliv eller borgerne i forbindelse med selve beslutningsforslaget.

Udvalget finder det væsentligt, at der i forbindelse med en eventuel realisering af projektet vil skulle foretages nærmere vurderinger af både anlægsudgifter og efterfølgende driftsomkostninger, herunder i relation til vedligeholdelse, drift og bemanning af havnefaciliteterne.

Udvalgets bemærkninger til forslaget

Udvalget anerkender det dokumenterede behov for forbedrede havnefaciliteter i Ittoqqortoormiit og de begrænsninger, som de nuværende forhold medfører for transport, erhverv og udvikling i området.

Udvalget bemærker, at en ny havn vil kunne bidrage væsentligt til at styrke forsyningssikkerheden, forbedre vilkårene for fiskeri og fangst samt skabe bedre rammer for erhvervsudvikling og turisme. Samtidig er udvalget opmærksomt på, at der på landsplan eksisterer et betydeligt efterslæb i vedligeholdelse og udvikling af havneinfrastrukturen, og at prioriteringer derfor må ske på et oplyst og helhedsorienteret grundlag.

Udvalget bemærker i den forbindelse, at der under Inatsisartuts førstebehandling har været forskellige tilgange til realiseringen af en ny havn i Ittoqqortoormiit. Naalakkersuisut har fremhævet behovet for at tilvejebringe et solidt beslutningsgrundlag gennem en brugerundersøgelse og behovsanalyse, mens forslagsstiller og flere partier har givet udtryk for, at behovet allerede er tilstrækkeligt belyst, og at der derfor bør arbejdes hen imod en mere direkte overgang til projektering og etablering, herunder i sammenhæng med den planlagte lufthavn. Der er endvidere fremført synspunkter om, at havneprojektet også bør ses i en bredere sammenhæng, hvor beredskabsmæssige hensyn og Grønlands strategiske position i Arktis indgår.

Udvalget finder det derfor hensigtsmæssigt, at der – som foreslået af Naalakkersuisut – gennemføres en brugerundersøgelse og behovsanalyse, som kan sikre et solidt grundlag for en eventuel projektering og efterfølgende anlæg af en havn. Det bemærkes samtidig, at der fra politisk side er lagt vægt på, at udviklingen ikke alene bør bestå i analyser, men også i konkrete tiltag, der kan realiseres.

Udvalget lægger vægt på, at en sådan analyse bør inddrage sammenhængen med den planlagte lufthavn i Ittoqqortoormiit samt de logistiske og økonomiske forhold knyttet hertil. Udvalget bemærker endvidere, at udviklingen af havneinfrastruktur i Østgrønland kan få en bredere betydning, herunder i relation til beredskab, forsyningssikkerhed og Grønlands strategiske position i Arktis.

Udvalget noterer i den forbindelse, at der fra politisk side er lagt vægt på udviklingen af infrastrukturen i de mere isolerede bosteder, og at sådanne investeringer kan bidrage til både økonomisk udvikling og styrket sammenhængskraft i landet. Udvalget finder det på den

baggrund væsentligt, at der i den videre planlægning ikke alene fokuseres på projektering, men også på realiserbarhed og prioritering af anlægsprojekter.

Udvalgets indstillinger

- Et flertal i udvalget bestående af repræsentanter fra Demokraatit, Inuit Ataatigiit og Atassut indstiller Naalakkersuisuts ændringsforslag til vedtagelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Justus Hansen
Formand

Gerth Mikaelson
Næstformand

Hans-Erik Enoksen

Nivi Heilmann Efraimsson

Bentiarag Ottosen